

Sygn.akt	III AUa 60/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **10 kwietnia 2013 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Mirosław Szwagierczak
	Sędziowie:	SSA Barbara Gonera SSA Marta Pańczyk-Kujawska (spr.)
	Protokolant	st.sekr.sądowy Anna Budzińska

po rozpoznaniu w dniu **10 kwietnia 2013 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **E. K.**

przeciwko **Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji**

o wysokość emerytury policyjnej

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku **Sądu Okręgowego w Rzeszowie**

z dnia **19 listopada 2012 r.** sygn. akt **IV U 1232/12**

o d d a l a apelację.

Sygn. akt III AUa 60/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 października 2010 r., Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego (...) w W., dokonał z urzędu ponownego ustalenia wysokości emerytury wnioskodawcy E. K., przyjmując ostatecznie, iż począwszy od dnia

1 listopada 2010 r. wysokość tego świadczenia będzie wynosić 1.457,29 zł miesięcznie. Powyższe było skutkiem zastosowania przelicznika 0,7% podstawy wymiaru emerytury (w miejsce dotychczasowego 2,6 %) do okresu pełnienia przez wnioskodawcę służby w organach bezpieczeństwa państwa (od 16 listopada 1974 r. do 31 lipca 1990r.) w oparciu o przepisy ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 24,poz.145), oraz informację Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu z dnia 30 lipca 2010 r.

Wnioskodawca E. K. odwołał się od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego (...)w W., do Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie. W odwołaniu z dnia 19 listopada 2010r. wnioskodawca wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji, poprzez jej uchylenie jako niezgodnej z prawem, przy jednoczesnym wstrzymaniu jej wykonalności do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy, i przy zasądzeniu stosownych kosztów procesu, zarzucił że jakkolwiek przyjęte przez pozwanego organ emerytalny resortu spraw wewnętrznych rozstrzygnięcie ma swoją podstawę prawną w treści ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. (Dz. U. Nr 24, poz.145), to jednak jest to rozwiązanie ustawodawcze niezgodne zarówno z wzorcami konstytucyjnymi określonymi w art. 2, art. 10, art.31 ust.3 i art. 32 ustawy zasadniczej, jak i art.1 i art.14 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności zawartej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., która weszła w życie wobec Polski z dniem 19 stycznia 1993 r. Dowodem zaś powyższego miał być złożony w Trybunale Konstytucyjnym w dniu 24 marca 2009 r. przez grupę posłów wniosek o stwierdzenie niezgodności z Konstytucją w/w ustawy. Jednocześnie odwołujący nie kwestionował faktu pełnienia służby w charakterze funkcjonariusza w organach bezpieczeństwa państwa w okresie od 16 listopada 1974r. do 31 lipca 1990r. jak też samego matematycznego wyliczenia nowej wysokości świadczenia emerytalnego.

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 5 kwietnia 2011r. Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego (...) w W. wniósł o oddalenie odwołania wnioskodawcy przy zasądzeniu kosztów procesu. W obszernym uzasadnieniu tak wyrażonego stanowiska procesowego, pozwany organ emerytalny resortu spraw wewnętrznych naprowadzał, że wydana przez niego decyzja jest konsekwencją wejścia w życie ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 24, poz.145), zaś pełny walor normatywny tej regulacji prawnej potwierdzony został w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 lutego 2010 r. K 6/09 (OTK – A 2010/2/15). Niezależnie od tego Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego (...) w W. wyjaśniał w jaki sposób doszło do ustalenia nowej wysokości świadczenia emerytalnego wnioskodawcy, powołując dodatkowo w tym względzie art. 15 b ust. 1 znowej ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 8 poz. 67 ze zm.), podkreślając przy tym, że prawidłowość tego postąpienia potwierdza także uchwała Sądu Najwyższego z dnia 3 marca 2011 r. II UZP 2/11 (OSNP 2011/15-16/210), dotycząca wykładni powołanego wyżej przepisu.

Postanowieniem z dnia 6 czerwca 2012 r. (sygn. akt XIII U 753/11) Sąd Okręgowy Sąd Pracy Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie, na skutek zgodnego wniosku stron i w oparciu o art. 461§ 3 kpc, przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie.

Sąd ten zaś, po rozpoznaniu odwołania E. K., wyrokiem z dnia 19 listopada 2012 r. (sygn. akt IV U 1232/12) oddalił odwołanie.

W świetle bezspornych okoliczności faktycznych związanych z przebiegiem postępowania emerytalnego E. K. (przyznanie prawa do emerytury policyjnej decyzją z dnia 20 maja 1993 r., przy uwzględnieniu okresu pełnienia

służby w charakterze funkcjonariusza od 16 listopada 1974 r. do 19 września 1990r. w wysokości 2,6 % podstawy wymiaru świadczenia, a następnie dokonana z urzędu zaskarżoną decyzją weryfikacja wysokości emerytury przy przyjęciu wyżej wskazanego okresu w wysokości 0,7% podstawy wymiaru świadczenia), jak też z pełnieniem przez odwołującego służby w charakterze funkcjonariusza w organach bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnieniu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 63, poz. 425 ze zm.) w wyżej wskazanym okresie od 16 listopada 1974 r. do 31 lipca 1990 r., Sąd I instancji dokonując oceny prawnej sprawy uznał żądanie E. K. za nieuzasadnione, a zaskarżoną decyzję pozwanego organu emerytalnego resortu spraw wewnętrznych za trafną i odpowiadającą prawu. Powołując bowiem w podstawie prawnej wyroku art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 24, poz.145), jak też art. 15 b ust. 1 pkt 1 znowelizowanej przepisami tej ustawy, ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 8 poz. 67 ze zm.), Sąd I instancji stwierdził, że w świetle tych uregulowań prawnych, jak również w świetle pozyskanej z IPN informacji co do przebiegu służby wnioskodawcy, zaistniały podstawy do dokonania przez Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego (...) w W. z urzędu ponownego ustalenia wysokości emerytury E. K., przy przyjętych przez ten organ emerytalny zasadach, przy czym stosownie do pierwszego z wyżej powołanych przepisów złożenie do sądu odwołania od takiej decyzji organu emerytalnego nie wstrzymuje wykonania decyzji. Jednocześnie odnosząc się do zarzutów odwołania co do niekonstytucyjności działań ustawodawcy w omawianym zakresie, Sąd Okręgowy w Rzeszowie stwierdził krótko, że powyższe przesądzone zostało w negatywny dla wnioskodawcy sposób w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 lutego 2010 r. K 6/09 OTK – A 2010/2/15. W podstawie prawnej przyjętego przez Sąd I instancji rozstrzygnięcia powołany także został art. 477⁽⁽¹⁴⁾⁾ § 1 kpc.

Wyrok Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie z dnia 19 listopada 2012 r. zaskarżony został apelacją przez wnioskodawcę E. K.. Zarzucając naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 15 b ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 8 poz. 67 ze zm.), wskutek nie zastosowania art. 15 ust. 1 w związku z art. 15 b ust. 2 wyżej powołanej ustawy – co doprowadziło do zaniżenia wysokości świadczenia emerytalnego – domagał się zmiany zaskarżonego wyroku, poprzez ustalenie wysokości jego emerytury policyjnej z uwzględnieniem 40% podstawy wymiaru emerytury za pierwsze 15 lat służby.

W uzasadnieniu wniesionego środka odwoławczego skarżący w szczególności podkreślał, że art. 15 ust. 1 powołanej w petitum apelacji ustawy emerytalno – rentowej daje mu gwarancję wysokości emerytury wynoszącej 40% podstawy jej wymiaru za pierwsze 15 lat służby, do której to zasady odsyła ust. 2 art. 15 b te same ustawy. Tymczasem pozwany organ emerytalny z pogwałceniem tych reguł ustalił nową wysokość jego świadczenia emerytalnego przyjmując 0,7% podstawy wymiaru za cały okres służby w organach bezpieczeństwa państwa, który przypadł w pierwszym okresie 15 lat służby, co przy uwzględnieniu dalszych okresów równorzędnych ze służbą oraz okresów składkowych przypadających po zwolnieniu ze służby dało 39,03% podstawy wymiaru emerytury. Zdaniem skarżącego zaprezentowana przez niego wykładania wyżej powołanych przepisów znajduje uzasadnienie w interpretacji przyjmowanej przez przedstawicieli Sejmu oraz sędziów Trybunału Konstytucyjnego w sprawie K 6/09. Niezależnie od tego – w końcowym fragmencie uzasadnienia apelacji – znalazło się ogólne stwierdzenie skarżącego o niezgodności przepisów ustawy z dnia 23 stycznia 2009r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego

Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 24,poz.145) z art. 6, art. 7, art. 13 i art. 14 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności zawartej w Rzymie dnia 4 listopada 1950r., która weszła w życie wobec Polski z dniem 19 stycznia 1993 r.

W odpowiedzi na apelację z dnia 18 grudnia 2012 r. pozwany Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego (...)w W., wniósł o oddalenie wniesionego przez E. K. środka zaskarżenia, z tych samych względów które powołane zostały w odpowiedzi na odwołanie.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, rozpoznając apelację E. K. zważył co następuje:

Apelacja jest nieuzasadniona i dlatego podlega oddaleniu. Zaskarżony bowiem wyrok Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 19 listopada 2012 r. jest – w ocenie tut. Sądu - wbrew zarzutom apelacji wyrokiem trafnym i odpowiadającym prawu.

Przede wszystkim już na wstępie zauważyć należy, że przedmiotowa sprawa jest jedną z kilkudziesięciu tysięcy spraw jakie zawisły na wokandach sądów pracy i ubezpieczeń społecznych, a które dotyczą stosowania obowiązującej od dnia 16 marca 2009 r. ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 24,poz.145). Ta uwaga jest o tyle istotna, że w zdecydowanej większości przypadków odwołujący – podobnie jak E. K. w przedmiotowej sprawie – posługują się opracowanymi szablonami zarówno odwołań jak i apelacji, nie dostrzegając przy tym, iż w między czasie dochodzi do pewnych działań prawnych, które są wiążące dla sądów orzekających, a które przesadzają o pełnym walorze normatywnym powołanej wyżej regulacji prawnej. To stwierdzenie odnieść wprost należy do treści odwołania wnioskodawcy, które choć redagowane – jak wskazuje jego data - w dniu 10 listopada 2010 r. – stawiając zarzut niekonstytucyjności w/w ustawy, powołuje się na złożony w Trybunale Konstytucyjnym w tym zakresie przez grupę posłów wniosek, nie zauważając, że Trybunał Konstytucyjny już w dniu 24 lutego 2010 r. K 6/09 OTK–A 2010/2/15, wydał w tej sprawie wyrok przesadzający o zgodności z ustawą zasadniczą kwestionowanych we wniosku uregulowań prawnych. Należy przy tym dodać, że szablon wzorców konstytucyjnych w tymże orzeczeniu odniesiony został wprost m.in. do kwestionowanego w apelacji art. 15 b ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 8 poz. 67 ze zm.), przy czym z uzasadnienia wyroku Trybunału Konstytucyjnego – wbrew temu co zdaje się sugerować skarżący – w żadnym razie nie można wyprowadzić wskazywanej przez niego wykładni tego przepisu. Wręcz odwrotnie rozpatrując zarzut nadmiernej ingerencji w prawo do zabezpieczenia społecznego Trybunał Konstytucyjny ustalił, że ustawodawca obniżył sposób naliczania podstawy wymiaru emerytury dla funkcjonariuszy którzy pozostawiali w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r., a którzy w latach 1944 - 1990 byli funkcjonariuszami organów bezpieczeństwa państwa, z wyłączeniem wyrażonej w art. 15 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy zasady przysługiwania co najmniej 40 % podstawy emerytury za 15 lat służby. Tym samym – tak jak słusznie podniósł to już Sąd I instancji – odmienna wykładnia tych konstytucyjnie potwierdzonych regulacji ustawowych, byłaby sprzeczna zarówno z porządkiem ustawowym jak i porządkiem konstytucyjnym, ponieważ dokonanie wykładni contra legem, sprzecznej z normatywnym porządkiem ustawowym i wartościami konstytucyjnymi jest wykluczone i niedopuszczalne w demokratycznym państwie prawnym i osądzie jurysdykcyjnym. Powyższe zwalnia także tut. Sąd z obowiązku powielania obszernej i wnikliwej argumentacji prawnej jaką posłużył się Trybunał Konstytucyjny ferując powołany wyżej wyrok z dnia 24 lutego 2010 r. K 6/09. Na koniec należy także podkreślić, że również Sąd Najwyższy dokonywał wykładni przywołanego w apelacji art. 15 b ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej,

Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 8 poz. 67 ze zm.), stwierdzając w bardzo dobitny sposób, że żaden rodzaj ani sposób wykładni zawartego w ust. 2 w/w przepisu odesłania do art. 15 tej ustawy nie daje osobom, które pełniły w latach 1944 -1990 służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w wyżej powołanej ustawie, możliwości prawnych, ani argumentów prawnych lub prawniczych do domagania się ustalenia wysokości należnych im emerytur od innej podstawy wymiaru niż 0,7% za każdy rok pełnienia służby w organach bezpieczeństwa państwa. Podzielając w zupełności tak wyrażony pogląd Sądu Najwyższego, Sąd Apelacyjny chciałby zwrócić uwagę, iż znajduje on w pełni potwierdzenie w art. 13 ust. 1 pkt 1b omawianej regulacji prawnej, w którym to przepisie określającym jako m.in. równorzędne ze służbą w Policji okresy służby w charakterze funkcjonariusza w organach bezpieczeństwa państwa wyraźnie przewidziano, iż podlegają one uwzględnieniu na zasadach określonych w art. 15 b, tu więc ust. 1 pkt 1 tego przepisu. Tym samym przewidziane w jego ust. 2 odesłanie do art. 14 i art. 15 omawianej ustawy nie ma charakteru bezwzględne, za czym przemawia już samo literalne brzmienie tego przepisu, a jedynie odpowiednim stosowaniu wyżej powołanych art. 14 i art. 15. Reasumując więc może się tak zdarzyć, że emerytura omawianej grupy świadczeniobiorców wyliczana wyłącznie za okresu pełnienia służby w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnieniu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 63 , poz. 425 ze zm.) może być niższa od 40 % podstawy wymiaru tego świadczenia (tak też w licznych orzeczeniach Sądu Apelacyjnego w Warszawie, czego przykładem może być wyrok tego Sądu z dnia 30 kwietnia 2012 r. III AUa 1708/11 LEX nr 1213810). Odnosząc się zaś końcowo do podniesionego w apelacji ogólnego zarzutu naruszenia przez przepisy ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 24,poz.145), przepisów Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności zawartej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm.), Sąd Apelacyjny chciałby zauważyć, że taki sposób formułowania zarzutu nie poddaje się jakiegokolwiek kontroli. Skarżący nie podaje bowiem jakie konkretnie przepisy ustawy stanowiącej podstawę wydania kwestionowanej decyzji i w jaki sposób miałyby przywoływane przez niego standardy Ochrony Praw Człowieka i Podstawowych Wolności naruszać, nie mówiąc już o tym, że zupełnym nieporozumieniem jest wskazywanie przez niego w tym zakresie na np. art. 6 czy art. 13 Konwencji EKPCz, stanowiących o prawie do sprawiedliwego procesu czy prawie do skutecznego środka odwoławczego, bo te standardy zostały skarżącemu w niniejszym postępowaniu zapewnione.

Z tych wszystkich więc wyżej naprowadzonych względów – z braku dostatecznych podstaw faktycznych i prawnych – na podstawie art. 385 kpc orzeczono o oddaleniu apelacji wnioskodawcy.

Zarządzenie:

1. (...)
2. (...)